

รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่น สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*

Communities Strengthening Promoting by an Explosion Localism to Sustainable Development

เวชสุวรรณ อาจวิชัย¹, พร้อมวิษณุ อัสวากฤษณาวิน² และเบญญาภา วงษ์แหวน³
Wedsuwan Ardwichai¹, Promwit Asawakritnawin² and Ronnachi Phuthala³
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด¹
Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus¹
มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น²
The University of Management and Technology²
นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า³
Students of King Prajadhipok' Institute³
Email : dps4ved2@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบต่างๆ ว่ามีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) เพื่อวิเคราะห์สัมพันธเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และประชาชนโดยทั่วไป จำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม วิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = .899, ตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งที่สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การ

พัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = .878, ตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = .853 และตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ทุกตัวแปรสามารถพยากรณ์และอธิบายถึงความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงสาเหตุด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เพื่อตรวจสอบเชิงยืนยันรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 123/72.03=1.70 องศาความอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 54 ค่าความมีนัยสำคัญ (p-value) มีค่าเท่ากับ 0.05105 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.030 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่เหมาะสม(Fit) ตามเกณฑ์ค่าดัชนีตรวจสอบที่กำหนด

คำสำคัญ : การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน; การระเบิดจากภายในท้องถิ่น; การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

The objectives of the research are as follows: 1) to study and analyze various variable components that will affect the strengthening of the community by blasting from the local to sustainable development or not, 2) to analyze the structural relationships of various variables whether there is a relationship or influence on the community strengthening by the explosion from local to sustainable development or not, and 3) to develop the structural model of the causal relationship of the variables that influence the strength of the community with an explosion from local to sustainable development. The samples used in this research were the mayor, the subdistrict municipal secretary. Sub-district council member and 368 people in general. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were mean, tribute, standard deviation. Determination of the correlation coefficient between independent variables and dependent variables Analysis of variance and statistical confirmation component analysis.

The research found that the policy implementation variables of the municipality able to predict the strength of the community with an explosion from local to sustainable development with the correlation coefficient (R) = .899, variables of conditions and factors

that cause the Kha Khaeng community that can predict the strength of the community by blasting from local to sustainable development with the correlation coefficient (R) = .878, the local development management variable of the municipality can predict the strength of the community by blasting from the local to sustainable development with the correlation coefficient (R) = .853. The results of the variance analysis of the variables that bring to the forecasting equations that influence the strength of the community by the local explosion to sustainable development, found that variables of conditions and factors affecting the Kha Khaeng community policy implementation variables of the municipality and local administrative development variables of the municipality every variable can predict and explain the strength of the community with an explosion from local to sustainable development with statistical significance at the level of 0.05 and the examination results to confirm the causal relationship model with the LISREL program to confirm the causal structure model of the variable variables that influence the strength of the community with the explosion from local to sustainable development with empirical data the results show that the chi-square (χ^2) is $123 / 72.03 = 1.70$ degrees of freedom (df) is 54, the p-value is 0.05105 and the RMSEA is 0.030, shows that the structural model of the causal relationship of variable variables that influence the strength of the community by the explosion from local to sustainable development consistent with the empirical data according to the appropriate criteria (Fit) according to the specified inspection index criteria.

Keywords : Communities Strengthening Promotion; Explosion Localism; Sustainable Development

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แนวคิดชุมชนเข้มแข็งในสังคมไทย เกิดขึ้นจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศที่เริ่มขึ้นในปลายปี 2539 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนชั้นและทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็นเรื่อง ชุมชนเข้มแข็ง จึงได้รับการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงเป็นอันมาก ในฐานะที่เป็น “ทางเลือก” ที่สำคัญของการพัฒนาดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางตามหลักปรัชญาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็ง มีความพร้อมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ความเข้มแข็งของ

ชุมชน จึงเป็นฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงต้องเริ่มจากการใช้จุดแข็งในสังคมและทุนทางสังคมที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม ให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2553)

การกระจายอำนาจการปกครองทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของกฎหมายทั้งทางการเมืองและการบริหารในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง โดยมีองค์กรของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล แยกออกจากรัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินงาน มีงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและบุคลากรเป็นของตนเอง และคณะผู้บริหารจัดการมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การกระจายอำนาจการปกครองดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบการปกครองที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองตั้งแต่การกำหนดนโยบายและการควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายที่ท้องถิ่นต้องการ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นจนทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นเป้าหมายสำคัญที่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องบรรลุให้เป็นผลสำเร็จ กล่าวคือหน่วยงานปกครองท้องถิ่นตามหลักการปกครองท้องถิ่นจะมีภารกิจและหน้าที่หลักคือการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้า มีฐานะเศรษฐกิจที่ดีและสะดวกสบาย (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2551) ฉะนั้น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องกำหนดนโยบายให้ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น และบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายที่วางไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง เมื่อเป็นเช่นนี้การปกครองท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งและดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับความศรัทธาจากประชาชนในท้องถิ่น (รณชิต พุทฺธลา, 2558)

อย่างไรก็ดี ปัญหาและความท้าทายของประเทศไทยตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาและปฏิรูปประเทศ ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ ให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และการพัฒนาความเข้มแข็งของท้องถิ่น ตามรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในพื้นที่ให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยึดหลักประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมแก่เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ประชาธิปไตยสำหรับประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่ประชาชนในท้องถิ่นและสังคมในภาพกว้างทั้งในและระดับนานาชาติให้การยอมรับใน

ระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่นของประเทศไทย อีกทั้งปัญหาและความท้าทายของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ประเทศในช่วงเปลี่ยนผ่านการปฏิรูปต่อบริบทของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอีกประการคือ การเสริมสร้างศักยภาพในการพึ่งตนเองของท้องถิ่น และการเป็นกลไกสำคัญเชิงพื้นที่เพื่อการขึ้นนำการพัฒนาของพื้นที่และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนนำกลไกของท้องถิ่นร่วมสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืนแก่พื้นที่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น โดยเน้นการเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาการบริหารและการจัดบริการสาธารณะตามบริบทภารกิจของท้องถิ่น และสิ่งสำคัญอย่างสูงสุดคือการธำรงไว้ซึ่งการเรียนรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีการทำงานของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในทุกๆ ภารกิจ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบต่างๆ ว่ามีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.2 เพื่อวิเคราะห์สัมพันธเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบว่าตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นที่มีตัวแปรต่างๆ เป็นองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.2 ได้รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.3 ได้ตัวแปรปัจจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรวิจัยที่ใช้ในการวิจัยใช้เทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จำนวนทั้งสิ้น 688 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่มีนัยยะทศมนตรี

ปลัดเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และประชาชนโดยทั่วไปในพื้นที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างตัวแทนขององค์กรหน่วยการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มไว้ที่ร้อยละ 5 ใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดประชากรวิจัยที่เหมาะสม (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) โดยจำแนกประชากรวิจัยตามและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบโควตาตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่มจังหวัด โดยเลือกสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจังหวัดได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 368 ตัวอย่าง แต่เนื่องจากการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structure Equation Model: SEM) กำหนดว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ควรมี 20 เท่าของตัวแปรสังเกตจึงจะเหมาะสม ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกต จำนวน 12 ตัวแปร หากกำหนด 20 เท่าของตัวแปร จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน ซึ่งการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 คน ดังนั้น จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง จึงเป็นไปตามข้อกำหนดของการใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542; สุภมาศ อังคุโชติ และคณะอื่นๆ, 2552; ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การทดสอบเครื่องมือวิจัย(Pretest) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการวิจัยที่พัฒนาขึ้น โดยผ่านการขอความคิดเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงในเนื้อหา 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) = .60 ขึ้น เป็นใช้ได้ ก่อนทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายในการวิจัย จำนวน 50 คน จากจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 77 ข้อ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการกำหนดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาไว้ที่ไม่น้อยกว่า .60 เป็นใช้ได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542) ผลการทดสอบเครื่องมือวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายในการวิจัย จำนวน 50 คน จากจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 77 ข้อ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ทั้งฉบับที่ .9859 แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญยืนยันแบบสอบถามวิจัยทั้งฉบับ ก่อนที่จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจริง การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่ามีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อกันหรือไม่ อย่างไร การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทางสถิติ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model Analysis: SEM) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) (สุภมาศ อังคุโชติ และคณะ, 2552)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตารางที่ 1 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรวิเคราะห์	สหสัมพันธ์เพียร์สัน (R)	1	2	3	4
1. เงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง (FT_C)	Pearson Correlation Sing. (2-tailed)	1	.881**	.853**	.878**
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล (IM_P)	Pearson Correlation Sing. (2-tailed)	.853**	1	.858**	.899**
3. การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล (LO_D)	Pearson Correlation Sing. (2-tailed)	.858**	.899**	1	.853**
4. ความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (SC_L)	Pearson Correlation Sing. (2-tailed)	.881**	.853**	.878**	1

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

N = 368

5.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบอำนาจค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบอำนาจค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

Model Summary	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1. เงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง (FT_C)	.898	.874	.888	.31109
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล (IM_P)	.881	.776	.877	.23355
3. การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล (LO_D)	.901	.812	.811	.21425

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบอำนาจค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (Model Summary) พบว่า ตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พยากรณ์ ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) = .888, ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) = .877, และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) = .812 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Std. Error of the Estimate) อยู่ที่ .21425, .23355 และ .31109 ตามลำดับ สรุปได้ว่าทุกตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	Model	SS	df	MS	F	Sig.
1. เงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง (FT_C)	Regression	104.133	1	52.066	1755.849	.000**
	Residual	11.179	377	.030		
	Total	115.312	379			
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล (IM_P)	Regression	72.278	2	72.278	1325.115	.000**
	Residual	20.836	382	.055		
	Total	93.115	382			
3. การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล (LO_D)	Regression	75.626	3	37.813	823.784	.000**
	Residual	17.489	381	.046		
	Total	93.115	383			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value < .05

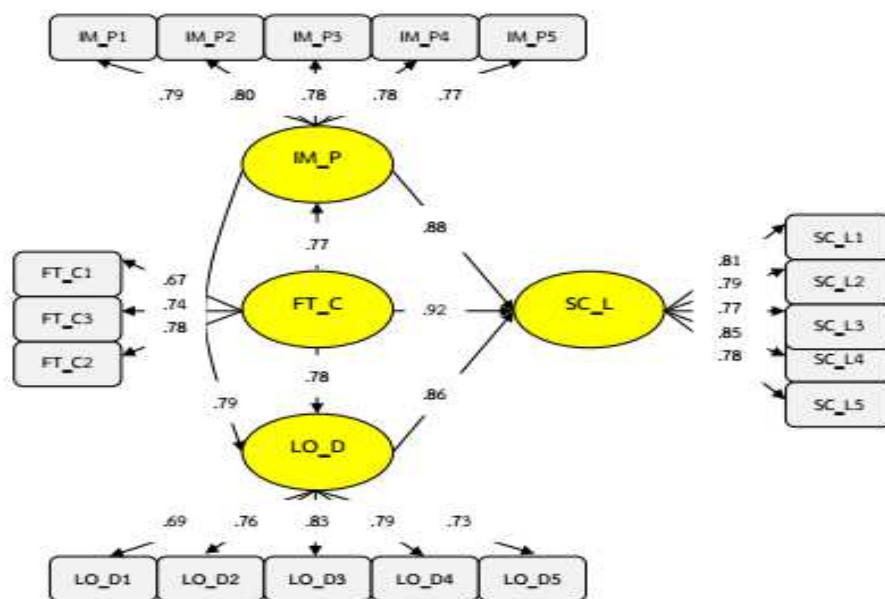
จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์แปรปรวนของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่าตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ทุกตัวแปรสามารถพยากรณ์และอธิบายถึงความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	.079	.104		.758	.449**
1. เงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง	.520	.400	.545	12.948	.000**
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล	.561	.043	.564	13.035	.000**
3. การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล	.409	.048	.369	8.540	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value < .05

จากตารางที่ 4 การเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) ของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ พบว่าทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการตรวจสอบเชิงยืนยันรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่าสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่เหมาะสม (Fit) ตามเกณฑ์ค่าดัชนีตรวจสอบที่กำหนด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามภาพที่ 1 ดังนี้

Chi-Square = 72.03, df = 54, P-value = 0.05105, RMSEA = 0.030

จากภาพที่ 1 ผลการตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Equation Model Analysis: SEM) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เพื่อตรวจสอบเชิงยืนยันรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ $123/72.03 = 1.70$ องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 54 ค่าความมีนัยสำคัญ (p-value) มีค่าเท่ากับ 0.05105 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.030 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่เหมาะสม (Fit) ตามเกณฑ์ค่าดัชนีตรวจสอบที่กำหนด ซึ่งแสดงว่ารูปแบบตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ค่าดัชนีตรวจสอบที่กำหนด ตามตาราง 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าสถิติต่างๆ ที่ได้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ค่าดัชนีที่ตรวจสอบ	ค่าสถิติและดัชนีที่วิเคราะห์ได้	เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา	ผลการพิจารณา
1. ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df)	$123/72.03 = 1.70$	น้อยกว่า 2	ผ่าน
2. ค่านัยสำคัญของ (p)	P-value = 0.05105	มีนัยสำคัญ	ผ่าน
3. RMSEA	RMSEA = 0.030	น้อยกว่า .05	ผ่าน
4. GFI	GFI = 0.97	มากกว่า .90	ผ่าน
5. AGFI	AGFI = 0.95	มากกว่า .90	ผ่าน
6. Tucker-Lewis Index (TLI)			
6.1 CFI	CFI = 1.00	มากกว่า .90	ผ่าน
6.2 NFI	NFI = 0.99	มากกว่า .90	ผ่าน
6.3 NNFI	NNFI = 1.00	มากกว่า .90	ผ่าน
7. Critical N: CN	CN = 405.11	มากกว่า 200	ผ่าน

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าดัชนีที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เป็นดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ $123/72.03 = 1.70$ องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 54 ค่าความมีนัยสำคัญ (p-value) มีค่าเท่ากับ P-value = 0.05105 และค่า RMSEA = 0.030 ค่า GFI = 0.97, ค่า AGFI = 0.95, ค่า CFI = 1.00, ค่า NFI = 0.99, ค่า NNFI = 1.00, และค่า CN = 405.11 แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์

สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้รูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกลมกลืนกันตามเกณฑ์ค่าดัชนีตรวจสอบที่กำหนด

5.3 ผลการพัฒนาแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม (Fit) ของตัวแปรองค์ประกอบภายในรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยวิธีของ Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy: KMO

Kaiser-Mayer-Olkin Measures of sampling Adequacy		.978
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5815.992
	df	78
	Sig.	.000

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม (Fit) ของตัวแปรองค์ประกอบภายในรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้เทคนิค Factor Analysis ด้วยวิธีของ Kaiser-Mayer-Olkin ได้ค่าเป็น .978 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 สรุปได้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis โดยข้อมูลมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 5815.992 ได้ค่า Sing. = .000 มีความสัมพันธ์กัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยประมวลได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบล เจ็อนไซและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งและการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2553) พบว่า กระบวนการชุมชนเข้มแข็งเกิดจากแนวคิดและการดำเนินการของภาครัฐและภาคประชาชนที่ต้องการให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยมีความเป็นมาอย่างต่อเนื่องภายใต้บริบทการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของภาครัฐและการพัฒนาตนเองของชุมชน ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการพัฒนาศักยภาพของคนและ

ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ในส่วนตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลและการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจะเป็นตัวแปรเงื่อนไขสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการเสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในรูปแบบของระบบเครือข่ายภายในท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ รัฐกิจ หิมะคุณ (2552) ให้ข้อสรุปไว้ว่าการจัดการปัญหาสาธารณะภายใต้ระบบเครือข่าย (Civic networks) ที่จะก่อให้เกิดพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนชุมชน/แก้ไขปัญหา จะต้องให้ความสำคัญกับนโยบายของหน่วยงานท้องถิ่นที่สอดคล้องกับปัญหา (Public issue) โดยคำนึงถึงทุนทางสังคม ความเป็นประชาสังคม ชุมชน/ท้องถิ่นนั้นๆ เปิดกว้างต่อสาธารณะด้านนโยบาย แนวทางการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญโดย มีการทำสัญญาดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาแบบพหุภาคี (Partnerships) การบริหารหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องไม่มุ่งเน้นรูปแบบหรือทางการมากนัก มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากร/ข้อมูล ขวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน/ท้องถิ่น เจ้าของปัญหาเป็นระยะ ส่วนในด้านของประชาชนจะต้องมีการเสริมสร้างความเป็นประชาสังคม ชุมชน/ท้องถิ่นให้เข้มแข็งภายใต้การสนับสนุนของพหุภาคี สร้างจิตสำนึกรวมกันโดยให้ความสำคัญกับระบบการตัดสินใจที่โปร่งใส สนับสนุนให้มีผู้นำที่รับผิดชอบ และมุ่งผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง เป็นต้น และผลจากการที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิจัย เมื่อนำไปปรับกับทฤษฎีบท Network-Enveloped Hypothesis: NEH โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบในเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และแนวคิด หลักการเกี่ยวกับ ขบวนการทางสังคมนรูปแบบใหม่ สามารถสร้างเป็นโมเดลการจัดการโมเดลการจัดการปัญหาสาธารณะในระบบเครือข่าย พบว่าปัจจุบันโดยภารกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีบทบาทสำคัญและเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และกำลังถูกจับตามองจากภายนอก ดังนั้น ก่อนที่จะถูกมองว่าเป็นองค์การที่ไม่ศักยภาพในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน/ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเรียนรู้ความผิดพลาดในอดีต และพยายามปรับเปลี่ยนบทบาท พฤติกรรมทั้งองค์การ นั้นหมายถึง “หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องเป็นแกนกลางในการสร้างพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนชุมชน/ท้องถิ่นให้เกิดการแก้ปัญหาสาธารณะด้วยเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมเป็นองค์รวม (พหุภาคี)” เปิดโอกาสให้ประชาชนสะท้อนความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการกับปัญหา และ/หรือเปิดโอกาสให้องค์การ/หน่วยงานภายนอกในเวทีสาธารณะเพื่อร่วมคิดร่วมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางมาตรการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม เป็นรูปธรรม มีการแบ่งภาระความรับผิดชอบเพื่อความเหมาะสมกับปัญหาในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สนับสนุนทรัพยากรให้ภาคีทุกภาคส่วนในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยที่หน่วยงานท้องถิ่นต้องคอยให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กระตุ้น สนับสนุน และจูงใจ (Facilitator) ให้ภาคีทุกภาคส่วน ตัวประชาชน ชุมชน/ท้องถิ่น เข้าแก้ไขปัญหาสาธารณะต่างๆ ด้วยตนเอง โดยพิจารณาถึงบริบททางการเมืองท้องถิ่น ลักษณะ

ชุมชนกิจกรรมชุมชน ภายใต้ระบบเครือข่าย(Civic networks) ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนชุมชน/แก้ไขปัญหาารวมกันทุกภาคส่วน กล่าวคือหน่วยงานท้องถิ่นก่อนจะเข้าไปจัดการกับปัญหาสาธารณะจะต้องให้ความสำคัญกับรูปแบบการบริหารงานท้องถิ่นในระบบเครือข่าย (Civic network) ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทต่างๆ อย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นที่มีตัวแปรต่างๆ เป็นองค์ประกอบ มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนนำไปขยายผลในพื้นที่ที่ทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น/องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/อบจ.ต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำตัวแปรเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นที่มีตัวแปรต่างๆ เป็นองค์ประกอบ มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนนำไปขยายผลในพื้นที่ที่ทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น/องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/อบจ.ต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำตัวแปรปัจจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ภายใต้ระบบเครือข่าย(Civic network) โดยที่หน่วยงานท้องถิ่นต้องคอยให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กระตุ้น สนับสนุน และจูงใจ(Facilitator) ให้ภาคีทุกภาคส่วน ตัวประชาชน ชุมชน/ท้องถิ่น เข้าแก้ไขปัญหาสาธารณะต่างๆ ด้วยตนเอง โดยพิจารณาถึงบริบททางการเมืองท้องถิ่น ลักษณะชุมชน กิจกรรมชุมชน ภายใต้ระบบเครือข่าย(Civic networks) ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนชุมชน/แก้ไขปัญหาารวมกันทุกภาคส่วน

8. บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). **ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2560-2569**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- โกวิท พวงงาม. (2550). **ธรรมาภิบาลท้องถิ่น: ว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์ เเปอร์เนท.
- ขวัญชัย สัจสันตินุกูล (2553). **แนวคิด ทฤษฎี การนำนโยบายไปปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคณะ. (2541). **ทฤษฎีและแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชนวนา**. กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ดารณี จามจรี และจินตนา ยูนิพันธุ์. (2545). **การจัดการภาครัฐกับการเสริมพลังประชาชน**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2551). **การบริหารการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิรณ พงศ์มพัฒน์ และคณะ. (2554). **เศรษฐศาสตร์มหภาค : ทฤษฎี นโยบาย และการวิเคราะห์สมัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2550). **การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่นอีกมิติหนึ่งของอารยธรรมโลก: จากยุคกรีกถึงยุคทุนนิยมตะวันตก**. กรุงเทพฯ : คบไฟ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMO**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ บริษัท เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2549). **กระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ของชุมชน**. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).
- รัฐกิจ หิมะคุณ. (2552). **รูปแบบการจัดการปัญหาสาธารณะของหน่วยงานท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วณี ปิ่นประทีป. (2548). **ประมวลข้อมูลเบื้องต้นพื้นที่ชุมชนเข้มแข็ง เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง นโยบายเพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชน**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2553). **กระบวนการ การจัดการชุมชนเข้มแข็ง : รูปแบบ ปัจจัยและตัวชี้วัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- สุภมาศ อังศ์โชติ และคณะ. (2552). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. กรุงเทพฯ : เจริญมั่นคงการพิมพ์.
- เอนก นาคะบุตร. (2542). **ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม.
- Cohen, J. and N.T. Uphoff. (1977). *Rural Development Participation*. Ithaca : Cornell University.
- _____. (1980). Participation' s Place in Rural Development: Seeking Clarify Through pecificity. **Wolrd Development**. 8(March 1980). 213-218.
- Department of International Economic and Social Affairs, United Nations. (1981). **Popular Participation as a Strategy for Promoting community-level Action and National Development**. New York : United Nations.
- Lee J.Cary, Editor. (1970). **Community Development As A Process**. Columbia : University of Missouri Press.
- Patricia Lundy. (1999). Community participation in Jamaican Conservation Projects. **Community Development Journal**. 34(2). 122-132.